



**Česká školní inspekce  
Inspektorát v kraji Vysočina**

---

## **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

**Č. j. ČŠIJ-306/11-J**

<b>Název právnické osoby vykonávající činnost školy:</b>	Základní škola Světlá nad Sázavou, Lánecká 699, příspěvková organizace
<b>Sídlo:</b>	Lánecká 699, 582 91 Světlá nad Sázavou
<b>IČ:</b>	75 017 130
<b>Identifikátor:</b>	650 015 142
<b>Právní forma:</b>	příspěvková organizace
<b>Zastoupená:</b>	Mgr. Vlastimil Špatenka, ředitel školy
<b>Zřizovatel:</b>	Město Světlá nad Sázavou
<b>Místo inspekční činnosti:</b>	Lánecká 699
<b>Termín inspekční činnosti:</b>	8., 9., 10., 13. a 14. červen 2011

### **Předmět inspekční činnosti**

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných vzdělávacích programů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

## Aktuální stav školy

Právnícká osoba vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny. K 30. 9. 2010 vykazala v 19 třídách 436 žáků.

Škola má k dispozici tělocvičnu a hřiště. Součástí školního areálu je dopravní hřiště. V budově školy sídlí dům dětí a mládeže.

Vzdělávání se uskutečňuje podle Školního vzdělávacího programu (ŠVP) pro základní vzdělávání Učíme se pro život, s platností od 1. 9. 2007. Priority dokumentu vycházejí z motivačního názvu, směřují k aktivnímu rozvoji osobnosti všech žáků podle jejich individuálních potřeb s cílem získání všeobecného vzdělání s praktickými zkušenostmi a motivace k celoživotnímu vzdělávání. Důraz je kladen na komunikaci s rodiči včetně získávání zpětné vazby. Z dotazníkového šetření pro rodiče vycházela také strategie využití disponibilních hodin v ŠVP. Posílána byla zejména výuka cizích jazyků (realizace výuky anglického jazyka již od prvního ročníku, německého a ruského jazyka v rámci volitelných předmětů) a informatiky. V pátém ročníku ještě probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola vydaného MŠMT pod čj. 16 847/96-2, včetně všech změn a doplňků.

Zájmové vzdělávání ve školní družině a školním klubu se uskutečňuje podle školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání, přispívá k osobnostnímu rozvoji žáků a vhodně doplňuje hlavní činnost školy. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání nebyl předmětem inspekčního hodnocení.

Zájmy a aktivity žáků jsou podporovány nabídkou nepovinných předmětů a kroužků. S dlouholetou tradicí působí pěvecký sbor, jehož vystoupení výrazně prezentují školu na veřejnosti. Pravidelně se pořádají školní akademie.

## Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám, za kterých byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení. ŠVP odpovídá reálným podmínkám, možnostem a profilaci školy, zohledňuje potřeby a možnosti žáků při dosahování cílů vzdělávání. Komparativní analýza prokázala, že škola při jeho tvorbě postupovala podle zásad Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Z provedené analýzy vyplynula nutnost doplnění a úprav v oblasti charakteristiky ŠVP, učebních osnov a vlastního hodnocení školy, k čemuž byla stanovena lhůta. ŠVP je zveřejněn na příslušném místě ve škole, jeho forma vyžaduje úpravu tak, aby odpovídala charakteru souvislého dokumentu.

O vzdělávací nabídce a postupu při přijímání k základnímu vzdělávání škola informuje dostupným způsobem. Využívá k tomu např. webové stránky školy i města, místní tisk, spolupráci s mateřskými školami i osobní kontakty s rodičovskou veřejností. Při přijímání žáků ke vzdělávání postupuje podle platných právních ustanovení.

Poradenské služby školy jsou poskytovány prostřednictvím výchovné poradkyně a metodičky prevence. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními škola identifikuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), ve školní matrice však byli v době inspekční činnosti evidováni jen žáci se zdravotním postižením, i když škola vzdělává i žáky zdravotně znevýhodněné. V případě potřeby je pro žáky vypracován individuální vzdělávací plán, dva žáci měli k dispozici asistentku pedagoga. Škola se zapojila do rozvojového programu Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením, v jehož rámci byly zakoupeny počítačové výukové programy. Z rozhovorů s vyučujícími však vyplynulo, že zatím nejsou používány.

V důsledku přijímání opatření v průběhu vzdělávání škola poskytuje informace a poradenskou pomoc, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, rodiči, orgány sociální péče a dalšími subjekty. Přijímaná opatření jsou však jen částečná zejména v případě doporučené speciálně pedagogické péče mimo vyučování a alternativních pohybových aktivit u postiženého žáka.

Pedagogové se snaží předcházet neúspěchům žáků ve vzdělávání. Mezi osvědčené formy podpory žáků s rizikem neúspěšnosti patří užší spolupráce s rodiči, individuální přístup a možnost doučování. Talentovaným žákům škola umožňuje hlavně realizaci v soutěžích převážně zájmových, méně vědomostních.

Zpracovaná preventivní strategie školy je v praxi naplňována začleněním do jednotlivých předmětů a zařazováním dalších akcí např. programů, besed, exkurzí atd. Cílem je vytvoření příznivého školního klimatu a prevence rizikového chování. Pozitivně lze hodnotit zapojení některých pedagogů do kurzu Minimalizace šikany. Nastavené mechanismy tak umožňují včasné podchycení nežádoucích jevů u žáků a jejich řešení. Naprostá většina žáků se cítí ve škole bezpečně a výskyt rizikových jevů je zde minimální, což bylo také potvrzeno výsledky externího dotazníkového šetření.

Vzdělávání probíhá podle uvedeného školního vzdělávacího programu, jehož učební plány jsou naplňovány. Disponibilními hodinami byly posíleny převážně předměty teoretického zaměření a volitelné předměty. Individualizaci vzdělávání podporuje nabídka volitelných a nepovinných předmětů a zájmových aktivit, jejichž prostřednictvím se může každý žák profilovat podle svých schopností a zájmů. Z průběžného vyhodnocování ŠVP vyplynula obtížnost naplňování učebních osnov některých předmětů, což je v současné době předmětem diskuze mezi vyučujícími. Potvrdila to i navštívená hodina dějepisu v devátém ročníku, kde bylo zjištěno, že učební osnovy v tomto předmětu nebudou dostatečně splněny.

Z hlediska psychohygieny a v rozporu s platným právním předpisem je pětiminutová délka tří přestávek, což je nastaveno z důvodu dopravní obslužnosti.

Při organizaci vzdělávání byly během hospitační činnosti zaznamenány tradiční formy založené na frontální výuce a standardním předáváním poznatků bez diferenciací úkolů. Inovativní prvky, skupinová či samostatná práce žáků a vytváření možností pro individuální vzdělávací přístup včetně žáků se SVP byly zjištěny v malé míře. Navštívené hodiny probíhaly v klidné pracovní atmosféře, v prostředí s příznivými mezilidskými vztahy, dominantní postavení vyučujících mělo však ve většině hodin za následek nižší úroveň aktivního zapojení žáků do výuky. Pokud měli žáci příležitost, dokázali velmi dobře komunikovat, spolupracovat ve skupinách nebo dvojicích a prezentovat výsledky své práce.

Vstupní i průběžná motivace, zařazování relaxačních prvků, střídání jednotlivých činností, které přispívaly k udržení zájmu i pozornosti žáků, vzájemné hodnocení a sebehodnocení byly lépe uplatňovány na prvním stupni. Mnohem častěji také žáci prvního stupně dostávali okamžitou zpětnou vazbu motivačními pochvalami. Na druhém stupni byla motivace většinou nahrazena sdělením cíle hodiny, sebehodnocení bylo zaznamenáno zřídka. Rozdílným způsobem byly také uplatňovány mezipředmětové vztahy, pomůcky nebo didaktická technika. Velmi dobře byly klíčové kompetence žáků rozvíjeny zejména v hodině zeměpisu, fyziky, přírodopisu a matematiky.

Strategie pro podporu vytváření klíčových kompetencí a rozvoj všech funkčních gramotností vychází především z vytvořeného vzdělávacího programu. Možnosti dalšího rozvíjení žáků podporuje nabídka volitelných a nepovinných předmětů, občasné zapojování do projektové výuky a dalších aktivit organizovaných školou. Podpora sociální

gramotnosti žáků je chápána jako důležitá součást pozitivního klimatu školy. Průřezové téma osobnostní a sociální výchova prochází napříč celým vzdělávacím programem. Sociální kompetence jsou rozvíjeny ve většině předmětů, k jejich upevnování přispívají i projekty podporující schopnost komunikace a kooperace nebo zapojení do projektu Adopce na dálku. Kompetence občanské jsou kromě výuky rozvíjeny také účastí žáků v kulturních vystoupeních a organizováním otevřených aktivit.

Rozvoj komunikativních dovedností v cizích jazycích probíhá ve výuce a při dalších aktivitách. Za účelem podpory jazykových dovedností byl realizován poznávací zájezd do Anglie. Žáci mají možnost navštěvovat kroužek s výtvarným zaměřením pod vedením dvou Nizozemců, ve kterém komunikace probíhá anglicky. Rozvoj komunikativních kompetencí byl zaznamenán ve všech navštívených hodinách anglického jazyka a hodině ruského jazyka, ve kterých byli žáci vedeni rovněž ke správné výslovnosti a intonaci a projevovali velmi dobré znalosti.

Podpora čtenářské gramotnosti vychází ze ŠVP. Žáci jsou vedeni k práci s různými druhy textů, což bylo ale v navštívených hodinách zaznamenáno výjimečně. Práci s uměleckým textem podporují také pracovní listy vytvářené vyučujícími českého jazyka. Zpracovávání informací dokládají různé výstupy žáků. Jedná se především o referáty a závěrečné práce žáků devátých ročníků, při jejichž veřejné prezentaci jsou rovněž využívány prostředky informačních a komunikačních technologií (ICT). K tvůrčí činnosti jsou žáci vedeni i zapojováním do různých soutěží, projektové výuky atd. Škola vydává školní časopis. Tradici již získává pořádání školní akademie včetně účasti absolventů školy. Během inspekční činnosti bylo možné sledovat realizaci autorského čtení. Školní knihovna je dle finančních možností doplňována, využívána je i místní knihovna, spolupráci s ní podporují také různé společné akce.

K rozvoji informační gramotnosti směřuje především výuka informatiky v pátém a šestém ročníku jako povinného předmětu a v sedmém a osmém ročníku jako volitelného předmětu. K dispozici jsou tři interaktivní tabule, výukové programy vyučující využívají zejména k doplnění výuky nebo opakování. Dvě počítačové učebny zajišťují celkem 34 pracovních míst. Přístup je možný i mimo výuku, po domluvě s učitelem či vychovatelkou. K rekonstrukci jedné učebny s cílem vytvoření pracovních míst pro celou třídu je zpracován projekt. V deseti třídách prvního stupně je umístěný počítač využívaný žáky o přestávkách. Další počítače jsou ve školní družině a školním klubu.

Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně analyzovány a interpretovány. K ověřování úrovně dosaženého stupně znalostí a dovedností z hlediska vnitřního hodnocení využívá škola širokou škálu různých typů hodnocení a klasifikace. Úspěšnost žáků je sledována v celém vzdělávacím procesu, je pravidelně projednávána na jednáních pedagogické rady a její vyhodnocování je součástí výroční zprávy a vlastního hodnocení školy. Důležitou zpětnou vazbou je sledování úspěšnosti žáků při přechodu na druhý stupeň základní školy a při vzdělávání ve středních školách.

Škola dle možností využívá i externího hodnocení výsledků vzdělávání, např. aktuálně v letošním školním roce realizovala testování 5. a 9. ročníků z českého jazyka, matematiky, cizích jazyků a všeobecného přehledu. Externí standardizované nástroje jsou využívány částečně pro sebehodnotící procesy. Další srovnání poskytuje účast žáků v soutěžích a olympiádách. K výraznějším aktuálním úspěchům lze řadit 4. místo v celostátní literární soutěži na téma holocaustu nebo 1. místo v krajském kole dopravní soutěže cyklistů. Pravidelně a velmi úspěšně se škola zapojuje do sportovních soutěží.

## Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Koncepce školy vychází ze současných podmínek školy, dlouhodobých národních a krajských záměrů. Aktualizace strategických záměrů proběhla zejména v souvislosti s tvorbou ŠVP. Organizace a řízení školy odpovídají reálným podmínkám, vycházejí také z přenesení kompetencí na jednotlivé pracovníky. Kontrolní činnost je písemně zpracována zejména pro oblast plánování. Analýza dosaženého stavu vychází z vlastního hodnocení školy, které se uskutečňuje i s využitím externího subjektu a dotazníkového šetření. Ke konkrétním závěrům nejsou vždy stanovována opatření, účinnou zpětnou vazbu v této oblasti dostatečně neposkytuje ani kontrolní systém. Strategické cíle školy a zásadní pedagogické dokumenty jsou s pracovníky projednávány na poradách vedení, jednáních pedagogické rady a předmětových komisí. Realizaci koncepčních záměrů školy podporuje komunikační systém školy vycházející především z denního kontaktu vyučujících.

Ředitel školy splňuje předpoklady pro výkon své funkce a plní právní povinnosti z ní vyplývající. Dokumentace stanovená školským zákonem je vedena v plném rozsahu. Školní řád je zpracován v souladu s ustanoveními platných právních předpisů, vyžaduje však formální úpravu z důvodu aktualizace pro podmínky základní školy.

Výuku zajišťuje stabilní pedagogický sbor, změny probíhají především z důvodu odchodu do důchodu a na mateřskou dovolenou. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je plánováno a uskutečňováno s aktivním zapojením většiny vyučujících. Probíhá v několika oblastech. Strategickým cílem je také motivace pedagogů ke studiu ke splnění podmínek odborné kvalifikace. V současné době za tímto účelem studují 2 vyučující. Mezi strategické cíle patří také posílení spolupráce a komunikace učitelů prvního a druhého stupně. Během inspekční činnosti byly zaznamenány konkrétní výsledky v této oblasti, například sledování zpětné vazby přechodu žáků na druhý stupeň s využitím projektové výuky včetně vzájemných hospitací učitelů, jejich spolupráce při vyhodnocování ŠVP. Koná se tak na základě individuálního přístupu vyučujících, zatím bez systému daného například strategií předmětových komisí. Odměňování pedagogů vychází z nastavených kritérií uvedených ve vnitřním dokumentu školy.

V hodnoceném období roku 2010 škola hospodařila především s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, tj. s dotacemi na přímé náklady na vzdělávání, individuálními účelovými dotacemi na financování programů, prostředky získanými vlastní činností, od zřizovatele a poplatky za školné ve školní družině. Přímé náklady na vzdělávání tvořily největší podíl finančních prostředků, kterými škola zajišťovala svoji činnost. Převážná část finančních prostředků ze státního rozpočtu byla čerpána na mzdové náklady a zákonné odvody. Z poskytnutých finančních prostředků na ostatní neinvestiční výdaje škola hradila především nákup učebnic, učebních textů a učebních pomůcek, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, osobní ochranné pracovní prostředky, plavecký výcvik a cestovné.

V roce 2010 právnická osoba obdržela účelově určené finanční prostředky na realizaci rozvojových programů Hustota a Specifika, Školní potřeby pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání a Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením. Od Městského úřadu Světlá nad Sázavou obdržela příspěvek na provoz a správu dopravního hřiště.

Škola použila finanční prostředky ze státního rozpočtu v souladu s účelem, na který byly přiděleny. Důsledným dodržováním principů řídicí kontroly organizace minimalizovala rizika při vynakládání finančních prostředků státního rozpočtu. V oblastech vzdělávání zohledňovala personální obsazení, materiální vybavení a finanční možnosti. Celková výše

prostředků, se kterými právnická osoba ve sledovaném období hospodařila, pokryla základní finanční potřeby včetně realizace vzdělávacích programů.

Budovu základní školy tvoří dva propojené pavilony s kmenovými třídami, další dva jsou určeny pro školní jídelnu a školní družinu, tělocvičnu a dílny. Pro výuku některých předmětů jsou ve škole zřízeny odborné učebny – dvě učebny informatiky, učebna audiovizuální techniky, učebna hudební výchovy, cvičná kuchyňka, dílna, výtvarný ateliér. Odborná učebna přírodovědných předmětů není určena jako kmenová třída, ale nemá speciální vybavení. Nutné opravy a rekonstrukci vyžadují zejména podlaha a okna v tělocvičně.

Škola aktuálně zpracovala a podala projekt na vybavení počítačové a přírodovědné učebny, dále je zapojena do programu Oranžové schody s projektem pro řešení bezbariérového přístupu do školy. V rámci programu Zlepšení podmínek vzdělávání na základních školách podala škola projekt a čeká na rozhodnutí o poskytnutí dotace. Prostředky budou mj. použity na vybavení školy v oblasti ICT.

Na pozemku kolem školy je vybudováno oplocené plně vybavené dětské dopravní hřiště se světelnou signalizací, další části jsou využívány jako dětská hřiště. Školní hřiště přístupné veřejnosti vyžaduje rekonstrukci, k čemuž je zpracována studie a jsou vedena jednání se zřizovatelem.

Spolupráce školy s řadou partnerů má různé formy a přispívá k podpoře a rozvoji vzdělávací činnosti školy. Velmi úzká je spolupráce s Domem dětí a mládeže Světlá nad Sázavou, příspěvková organizace, který sídlí v budově školy. Místní věznice připravuje pro žáky programy v rámci preventivní strategie. Dopravní výchova je zajišťována za přímé účasti městské policie.

V mezinárodní oblasti bylo navázáno partnerství se školou v Holandsku, v rámci kterého jsou realizovány výměnné pobyty žáků.

Při škole aktivně pracuje Sdružení rodičů, přátel a dětí školy, na základě jeho podnětů jsou vedením školy přijímána organizační opatření, podílí se také na spolufinancování školních akcí. Žáci si volí od pátého ročníku zástupce do školního parlamentu, z jehož podnětů přímo vycházela některá organizační nebo personální opatření vedení školy. Školní rada je zřízena a plní svoji formální funkci.

K vlastní prezentaci využívá škola školní časopis, místní zpravodaj, internetové stránky, veřejná vystoupení (koncerty pěveckého sboru, školní akademie, muzikál, akce pro Domov důchodců atd.) a jiné akce pro veřejnost (vánoční jarmark, veřejné prezentace závěrečných prací). Škola se také prezentuje esteticky poutavou výzdobou a vydává vlastní výtvarně kvalitní kalendář.

### **Závěry, celkové hodnocení školy**

Činnost školy je vykonávána v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení a s realizovanými vzdělávacími programy.

Při vzdělávání škola respektuje zásady rovného přístupu, dodržuje podmínky k přijímání žáků ke vzdělávání. Zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb žáků neprobíhalo vždy důsledně, nedostatky byly shledány v evidenci žáků se SVP ve školní matrice. Nastavenou preventivní strategií a snahou o vytváření příznivého školního klimatu škola podporuje úspěšný vývoj žáků.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je zpracován v požadované struktuře, v souladu s požadavky školského zákona a zásadami příslušného rámcového vzdělávacího programu. Dokument vyžaduje doplnění v oblasti charakteristiky ŠVP, učebních osnov

a vlastního hodnocení školy, k čemuž byla stanovena lhůta k odstranění zjištěných nedostatků.

Škola naplňuje učební plány realizovaného vzdělávacího programu a zajišťuje výuku povinných předmětů. Ve výuce byl zaznamenán cíl pedagogů aktivně zapojit žáky, což ale nebylo vždy podporováno vhodnou volbou účinných metod a forem. Progresivnější formy a metody byly častěji využity ve třídách prvního stupně včetně vhodné motivace žáků.

Příspěvková organizace určuje priority podle rozpočtových možností a přijímá opatření v souladu se závěry vlastního hodnocení a vnitřní kontroly. Vhodně využívá možnosti vlastní činnosti a rozvojových projektů MŠMT, sleduje a hodnotí jejich přínos pro realizaci ŠVP.

**Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 31. srpna 2011 požaduje zaslání oznámení o odstranění zjištěných nedostatků (úpravy v ŠVP, evidence žáků se ŠVP ve školní matrice a úpravy školního řádu včetně organizace přestávek). Zprávu zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Inspektorát v kraji Vysočina, PhDr. Ludmila Slánská, Dolní 3, 591 01 Žďár nad Sázavou, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.**

## Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

## Poučení

**Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu: Česká školní inspekce, Inspektorát v kraji Vysočina, PhDr. Ludmila Slánská, Dolní 3, 591 01 Žďár nad Sázavou, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.**

**Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v České školní inspekci, Inspektorátu v kraji Vysočina.**

**Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

*(razítko)*

PhDr. Ludmila Slánská

Ludmila Slánská v. r.

Mgr. Dagmar Formánková

Dagmar Formánková v. r.

Mgr. Jaromír Havel

Jaromír Havel v. r.

Ing. Hana Vejvodová

Hana Vejvodová v. r.

Ve Žďáru nad Sázavou 21. června 2011

**Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy**

*(razítko)*

Mgr. Vlastimil Špatenka

Vlastimil Špatenka v. r.

Ve Světlé nad Sázavou 13. 7. 2011



**Připomínky ředitele školy**

Připomínky nebyly podány.